

STATUT O ZAKLÁDÁNÍ

Čl. 1 Tento statut byl sestavena Řádovou synodou z pověření Generální kapituly a z její pravomoci (srov. GK 1990, stat. 28).

Čl. 2 Kláštery Cisterciáckého řádu jsou buď opatství nebo konventuální prioráty sui iuris nebo pak závislé domy, ať už prosté prioráty nebo rezidence, které jsou závislé na některém klášteře sui iuris.

Čl. 3 Jako tomu bylo už do počátků Řádu, kláštery Cisterciáckého řádu mohou hned od založení mít plnou samostatnost nebo postupně dospět k plné samostatnosti.

Čl. 4 Co se v tomto statutu ustanovuje, platí stejně pro mužské i ženské kláštery, ledaže by podle práva bylo něco výslovně určeno předem jinak nebo by to bylo zřejmé z povahy věci.

Čl. 5 Obyčeje, jež byly až dosud udržovány a jež jsou v rozporu s tímto statutem, se zcela ruší a nesmí se už v budoucnosti používat.

I. ZALOŽENÍ CISTERCIÁCKÉHO KLÁŠTERA

Předpoklady

Čl. 6 Cisterciácký klášter vzniká jako mnišská přítomnost alespoň tří bratrů se slavnými sliby v řeholním domě, jenž byl právoplatně zřízen.

Čl. 7 Při zakládání cisterciáckého kláštera je nutno dbát na prospěch Církve a Řádu.

Proto se u nového založení očekává následující:

- a) smysluplnost založení je nutno zevrubně prověřit a důkladně zvážit, především tehdy, když se už v dané oblasti nachází mnišské kláštery, aby se pak toto nové založení v krátké době nemuselo opět zrušit.
- b) je nutno shromáždit informace, především od představených jiných institutů zasvěceného života - jaký je náboženský život v dané oblasti, stav povolání, zbožnost obyvatel a ostatní, co se jeví nutné a potřebné pro rozhodování.
- c) je nutno vyhledat vhodné místo a zajistit vše, co je třeba k přiměřenému praktikování klášterního života a k udržení kontaktů v rámci Řádu.
- d) je nutno předem požádat diecézního biskupa o písemné svolení k založení nového kláštera, jak to ukládá církevní právo.

Příslušná autorita

Čl. 8 Pro nové založení je příslušná autorita některé kongregace nebo Řádu podle předpisů tohoto statutu a konstitucí jednotlivých kongregací nebo Řádu, přičemž je nutno dodržet odpovídající paragrafy církevního práva.

Čl. 9 Když se jedná o nové založení ženského kláštera, je nutno vyžádat si stanovisko nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má. Mimoto je zapotřebí povolení od Svatého stolce, jak je nařízeno v církevním právu (srov. kán 609 §2 CIC).

Autonomie

Čl. 10 Pokud se nejedná o klášter sui iuris, nemá toto nové založení samo o sobě žádnou samostatnost, nýbrž je ve všem závislé na zakládajícím klášteře, k němuž přináleží. Má jen takovou samostatnost, jež mu přiznává představený zakládajícího kláštera podle předpisů církevního práva.

II. RŮZNÉ DRUHY KLÁŠTERŮ

Čl. 11 Existují čtyři různé druhy klášterů:

- a) rezidence
- b) prostý priorát
- c) konventuální priorát
- d) opatství

REZIDENCE

Čl. 12 Rezidence Cisterciáckého řádu je mnišská přítomnost v řeholním domě právoplatně zřízeném. Rezidence se zřizuje k vyplnění nějaké specifické úlohy, od níž se odvozuje oprávněnost její existence.

Čl. 13 Se zřetelem k čl. 6 tohoto statutu je úloha rezidence kritériem, podle něhož se stanovuje počet členů a podmínky pro komunitní život, neboť mniši, kteří v rezidenci žijí, se především snaží vyplňovat úlohu této rezidence.

Příslušná autorita

Čl. 14 Se zřetelem k čl. 7 tohoto statutu rezidenci zakládá klášter sui iuris se souhlasem konventní kapituly.

Autonomie

Čl. 15 Rezidence je vedena jmenovaným představeným. Tohoto představeného jmenuje představený kláštera sui iuris, na kterém je rezidence závislá, a to po vyslechnutí postoje své rady.

Čl. 16 Pokud nebylo stanoveno nic jiného, nemá rezidence podle církevního práva ani vlastní členy a ani vlastní kapitolu, nýbrž je ve všem závislá na klášteře sui iuris, ke kterému přináleží.

Čl. 17 Mniši, kteří žijí v rezidenci, si ponechávají všechna svá práva jakožto členové kapituly kláštera sui iuris.

PROSTÝ PRIORÁT

Předpoklady

Čl. 18 Prostý priorát bude kanonicky zřízen, když mimo všeobecných podmínek pro nová založení budou splněny následující předpoklady:

- a) klášterní svazek musí sestávat z nejméně čtyř bratrů se slavnými sliby včetně převora.
- b) poměry daného místa musí být způsobilé k řádnému klášternímu životu.
- c) potřebné předpoklady, že tento nový klášterní svazek je s to zajistit své životní potřeby.

Příslušná autorita

Čl. 19 Souhlas ke zřízení prostého priorátu dává po souhlasu konventní kapituly kláštera sui iuris:

- a) u klášterů, jež náleží k některé kongregaci, kongregační kapitula podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací, pokud není v konstitucí jednotlivých kongregací předem stanoveno jinak.
- b) u klášterů mimo kongregací, jež jsou přímo inkorporovány do Řádu, Generální kapitula nebo Řádová synoda podle ustanovení řádových konstitucí.

Čl. 20 Pokud nebylo stanoveno něco jiného, nemá jednoduchý priorát ani vlastní členy ani vlastní kapitulu, nýbrž závisí v tom všem na klášteře sui iuris, ke kterému přináleží. Má takovou samostatnost, jakou mu přizná představený kláštera sui iuris podle předpisů církevního práva.

Čl. 21 Mniši, kteří žijí v některém prostém priorátu, si ponechávají svá práva jakožto členové kapituly kláštera sui iuris podle konstitucí jednotlivých kongregací.

KONVENTUÁLNÍ PRIORÁT

Předpoklady

Čl. 22 K založení kláštera sui iuris nebo k povýšení prostého priorátu na klášter sui iuris se vyžaduje mimo všeobecných podmínek pro nové založení následující:

- a) klášterní svazek musí disponovat dostačujícím počtem mnichů, tak aby mimo převora bylo k dispozici nejméně osm bratrů se slavnými sliby, kteří prohlásili, že jsou pevně rozhodnutí patřit trvale k tomuto klášteři.
- b) potřebné předpoklady, že tento nový klášterní svazek je s to zajistit své životní potřeby.
- c) musí být dána odůvodněná naděje, že tento klášterní svazek je s to přijímat a formovat uchazeče především z okolí kláštera k posílení a zvětšení společenství, nebo že tam bude vždy dostačující počet mnichů, i kdyby pocházeli z jiných klášterů.
- d) dané společenství musí dávat dobrý příklad v bratrském komunitním životě a poměry daného místa musí být způsobilé k řádnému klášternímu životu.

Čl. 23 Od těchto podmínek nemůže dispenzovat ani kompetentní kongregační kapitula a ani Generální kapitula nebo Řádová synoda, pokud se jedná o kláštery přímo inkorporované do Řádu.

Čl. 24 Prostý priorát je možno povýšit na klášter sui iuris je tehdy, když je zajištěno jeho trvání a jeho rozvoj.

Příslušná autorita

Čl. 25 Povolení k povýšení prostého priorátu na konventuální priorát dává se souhlasem konventní kapituly kláštera, ke kterému daný priorát patří:

- a) u klášterů, které patří k některé kongregaci, kongregační kapitula podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací, pokud není v konstitucích jednotlivých kongregací stanoveno jinak.
- b) u klášterů, které je třeba inkorporovat do Řádu vně kongregací, Generální kapitula nebo Řádová synoda podle ustanovení konstitucí Řádu.

Čl. 26 Při povýšení ženského kláštera na konventuální priorát je mimoto nutno vyžádat si stanovisko nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má.

Čl. 27 Konventuální priorát je samostatný, když disponuje právy, povinnostmi a výsadami, které náležejí podle práva a podle zachovávaného obyčeje klášteru sui iuris.

OPATSTVÍ

Předpoklady

Čl. 28 Konventuální priorát lze povýšit na opatství, když mimo všeobecných požadavků pro nová založení a mimo podmínek v čl. 22 tohoto statutu obsahuje daný klášterní svazek nejméně třináct bratrů se slavnými sliby včetně představeného.

Čl. 29 Od těchto podmínek nemůže dispenzovat ani kompetentní kongregační kapitula a ani Generální kapitula nebo Řádová synoda, pokud se jedná o klášter vně kongregací, jež je přímo inkorporovaný do Řádu.

Příslušná autorita

Čl. 30 Souhlas k povýšení na opatství dává se souhlasem konventní kapituly kláštera sui iuris:

- a) u klášterů, které patří k některé kongregaci, kongregační kapitula podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací po získání stanoviska nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má. Toto platí, pokud v konstitucích jednotlivých kongregací není stanoveno nic jiného.
- b) u klášterů vně kongregací, jež jsou inkorporovány přímo do Řádu, Generální kapitula nebo Řádová synoda podle ustanovení konstitucí Řádu a tohoto statutu.

Čl. 31 Při povýšení konventuálního priorátu mnišek na opatství je nutno mimoto získat stanovisko nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má.

Čl. 32 Opatství je samostatné, když disponuje právy, povinnostmi a výsadami, které náležejí podle práva a podle zachovávaného obyčeje klášteru sui iuris.

III. DEGRADACE NEBO ZRUŠENÍ KLÁŠTERŮ

DEGRADACE OPATSTVÍ NA KONVENTNÍ PRIORÁT NEBO JEHO ZRUŠENÍ

Čl. 33 Pokud později chybí některému opatství jedna z podmínek, jež je nutná k jeho zřízení, je kongregační kapitula oprávněna - nebo pokud se jedná o klášter přímo inkorporovaný do Řádu, pak Generální kapitula nebo Řádová synoda - zrušit některá

práva a výsady, a to především když chybí značná část předepsaného počtu členů a nejsou žádná povolání, aby byl tento počet opět dosažen.

Čl. 34 Opatství bude degradováno na konventuální priorát nebo po poradě s diecézním biskupem zrušeno:

- a) výnosem kongregační kapituly podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací, pokud opatství k některé kongregaci patří.
- b) výnosem Generální kapituly podle ustanovení konstitucí Řádu, pokud se jedná o opatství, jež je přímo inkorporováno do Řádu.

Čl. 35 Před degradací ženského opatství na konventuální priorát je mimoto nutno získat stanovisko nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má.

Čl. 36 Svatému stolci je vyhrazeno rušit ženská opatství (srov. kán. 616 §4 CIC), přičemž je nutno zachovat odpovídající ustanovení církevního práva.

Autonomie

Čl. 37 Opatství degradované na konventuální priorát neztrácí svou samostatnost, jež má jako monasterium sui iuris podle církevního práva.

Čl. 38 Co se týče majetku zrušeného opatství, je nutno zachovat právní předpisy se zřetelem k vůli zakladatelů nebo dobrodinců a k právoplatně nabytým nárokům.

DEGRADACE KONVENTUÁLNÍHO PRIORÁTU NA PROSTÝ PRIORÁT NEBO JEHO ZRUŠENÍ

Předpoklady

Čl. 39 Pokud později chybí některému konventuálnímu priorátu jedna z podmínek k povýšení, je kongregační kapitula oprávněna - nebo pokud se jedná o klášter přímo inkorporovaný do Řádu, pak Generální kapitula nebo Řádová synoda - zrušit některá práva a výsady konventuálního priorátu, a to především když chybí značná část předepsaného počtu členů a nejsou žádná povolání, aby byl tento počet opět dosažen.

Příslušná autorita

Čl. 40 Konventuální priorát bude degradován na prostý priorát nebo po dotázání se diecézního biskupa zrušeno:

- a) výnosem kongregační kapituly podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací, pokud konventuální priorát k některé kongregaci patří.
- b) výnosem Generální kapituly nebo Řádové synody podle ustanovení konstitucí Řádu, pokud se jedná o konventuální priorát, jenž je přímo inkorporován do Řádu.

Čl. 41 Před degradací ženského konventuálního priorátu na prostý priorát je mimoto nutno získat stanovisko nadřízeného otce opata, pokud klášter nějakého má.

Čl. 42 Svatému stolci je vyhrazeno rušit ženské konventuální prioráty (srov. kán. 616 §4 CIC), přičemž je nutno zachovat odpovídající ustanovení církevního práva.

Autonomie

Čl. 43 Konventuální priorát degradovaný na prostý priorát ztrácí plnou samostatnost, jež měl jako klášter sui iuris podle církevního práva.

V tomto případě je úkolem buď kongregační kapituly nebo Generální kapituly nebo Řádové synody - podle toho zda konventuální priorát degradovaný na prostý priorát patří k některé kongregaci nebo je přímo inkorporovaný do Řádu - stanovit po dotázání se komunity, zda daný prostý priorát má být závislý opět na zakladatelském klášteře nebo z oprávněného důvodu na některém jiném klášteře.

Čl. 44 Co se týče majetku zrušeného opatství, je nutno zachovat právní předpisy se zřetelem k vůli zakladatelů nebo dobrodinců a k právoplatně nabytým nárokům.

DEGRADACE PROSTÉHO PRIORÁTU NA REZIDENCI NEBO JEHO ZRUŠENÍ

Předpoklady

Čl. 45 Pokud později chybí některému prostému priorátu jedna z podmínek, jež byla nutná k jeho zřízení, je možno degradovat prostý priorát na rezidenci, pokud k tomu existují podmínky stanovené v tomto statutu, nebo jej též zrušit, přičemž je nutno zachovat předpisy církevního práva.

Příslušná autorita

Čl. 46 Prostý priorát, který byl povýšen právoplatným způsobem, bude degradován na rezidenci nebo po poradě se diecézním biskupem zrušen:

- a) výnosem kongregační kapituly podle ustanovení konstitucí jednotlivých kongregací, pokud prostý priorát k některé kongregaci patří.
- b) výnosem Generální kapituly nebo Řádové synody podle ustanovení konstitucí Řádu, pokud se jedná o prostý priorát, jenž je závislý na klášteře sui iuris, který je přímo inkorporován do Řádu.

Čl. 47 Svatému stolci je vyhrazeno rušit řádně zřízené ženské kláštery, přičemž je nutno zachovat odpovídající ustanovení církevního práva.

Autonomie

Čl. 48 Po právoplatném zrušení prostého priorátu se musí mniši vrátit do kláštera, na kterém byl prostý priorát závislý.

ZRUŠENÍ REZIDENCE

Čl. 49 Pokud účel rezidence z jakéhokoli důvodu už neexistuje, je konventní kapitula kláštera sui iuris oprávněna zrušit rezidenci, jež je na něm závislá. Je nutno dotázat se diecézního biskupa a ostatních příslušných představených, pokud tato rezidence byla určena k užitku více klášterů.

ZÁVĚR

Čl. 50 Kongregace našeho Řádu a kláštery vně kongregací, jež jsou inkorporovány přímo do Řádu, jsou povinny držet se v budoucnosti předpisů tohoto statutu při svém zakládání nových klášterů, dokud Generální kapitula Řádu nebo Řádová synoda neustanoví něco jiného podle ustanovení konstitucí Řádu.